

Komitean kokous

Aika 6.6.2022 klo 9:00–12:00

Teams. Kokous pidettiin etäkokouksena.

Osallistujat

Pasi Moisio, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, puheenjohtaja (x)

Heli Backman, sosiaali- ja terveysministeriö, 2. varapuheenjohtaja (x)

Liisa Siika-aho, sosiaali- ja terveysministeriö, 3. varapuheenjohtaja (x)

Jäsenet:

Tarja Filatov, Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä (x)

- varajäsen Matias Mäkynen, Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä

Riikka Slunga-Poutsalo, Perussuomalaisten eduskuntaryhmä (-)

- varajäsen Kaisa Juuso, Perussuomalaisten eduskuntaryhmä (x)

Arto Satonen, Kokoomuksen eduskuntaryhmä (x)

- varajäsen Elina Valtonen, Kokoomuksen eduskuntaryhmä

Katri Kulmuni, Keskustan eduskuntaryhmä (-)

- varajäsen Pekka Aittakumpu, Keskustan eduskuntaryhmä (-)

Bella Forsgrén, Vihreä eduskuntaryhmä (x)

- varajäsen Noora Koponen, Vihreä eduskuntaryhmä

Anna Kontula, Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä (x)

- varajäsen Jussi Saramo, Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä

Anders Norrback, Ruotsalainen eduskuntaryhmä (x)

- varajäsen Veronica Rehn-Kivi, Ruotsalainen eduskuntaryhmä

Sari Essayah, Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä (x)

- varajäsen Antero Laukkanen, Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä

Harry Harkimo, Liike Nyt -eduskuntaryhmä (-)

Pysyvät asiantuntijat:

Marjaana Maisonlahti, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Raimo Antila, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Mikko Horko, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Jaana Rissanen, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Essi Rentola, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Eveliina Pöyhönen, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Ulla Härmäläinen, valtiovarainministeriö (x)

Kimmo Ruth, työ- ja elinkeinoministeriö (x)

Virpi Hiltunen, opetus- ja kulttuuriministeriö (x)

Susanna Siitonen, oikeusministeriö (x)

Tommi Laanti, ympäristöministeriö (x)

Outi Antila, Kansaneläkelaitos (x)

Antti Koivula, Työterveyslaitos (x)

Heikki Hiilamo, Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos (x)

Mikko Kautto, Eläketurvakeskus (-) Allan Paldanius (x)

Ilkka Oksala, Elinkeinoelämän keskusliitto EK (x)

Anna Kukka, Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT(-) Patrik Tötterman(x)

Janne Makkula, Suomen Yrittäjät (x)

Pirjo Väänänen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry (x)

Minna Ahtiainen, STTK ry (x)

Katri Ojala, Akava ry (x)

Hanna Tainio, Suomen Kuntaliitto (x)

Eija Koivuranta, SOSTE Suomen Sosiaali ja terveys ry (x)

Titta Hiltunen, Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi ry (x)

Sari Kokko, Vammaisfoorumi ry (x)

Sihteerit:

Milja Tiainen, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Eeva Vartio, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Susanna Rahkonen, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Sara Mäkäräinen, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Maarit Lassander, valtioneuvoston kanslia (x)

Ritva Liukonen, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Markku Heinäsenaho, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Katariina Pursimo, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Laura Honkonen, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Emmi Ritola, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Viestintä:

Anna Työrinoja, sosiaali- ja terveysministeriö (x)

Asialista

klo 8:50 Teams-yhteyksien testaus

klo 9:00 Kokous

1. Kokouksen avaus ja ohjelma

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Todettiin osallistujat.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja liitteen 1 mukaisena.

3. Työttömyysturva, ehdotukset linjauksiksi

Marjaana Maisonlahti esitteli puheenjohtajiston linjausesityksen työttömyysturvasta, työllisyyden edistämisestä ja osittaisesta työllistymisestä (liitteet 2 ja 6).

4. KESKUSTELU

Käytiin keskustelu esityksen pohjalta.

Keskustelussa tuotiin esiin, että tulisi käydä ilmi, että linjauksessa tarkastellaan ensivaiheen ratkaisuja ja että pitkän aikavälin linjauksia käsitellään erikseen. Tätä erottelua tulisi selventää. Viittaukset muihin asiakirjoihin tulisi avata referoimalla niiden sisältö tarpeellisilta osin ja lisäämällä linkit.

Tuotiin esiin, että linjaus pitäytyy liaksi työttömyysturvan nykytilassa, eikä siinä esitetä varsinaisia uudistusehdotuksia. Erilaisia vaihtoehtoja tulisi voida tarkastella avarakatseisesti ja tulevaisuuteen katsoen.

Tuotiin esiin, että tässä linjauksessa syyperusteisuus on perusteltua.

Tuotiin esiin, että myös nykyjärjestelmän pohjalta voidaan tehdä isoja, pitkän aikavälin uudistuksia.

Tuotiin esiin, että työttömyysturvan vastikkeellisuus on Suomessa vähäisempää kuin muissa Pohjoismaissa. Pohjoismaisessa mallissa palveluja parannetaan, mutta myös seuranta ja linkitys palveluihin osallistumiseen on muissa Pohjoismaissa tiukempaa kuin Suomessa. Lisäksi on huomioitava työllisyyspalvelujen (TE-toimistot,

jatkossa kunnat), sosiaalipalvelujen (kunnat, jatkossa hyvinvointialueet) ja nuorisotyön (kunnat) yhteensovitus. Työllisyyspalvelujen järjestämisen kannustavuus järjestäjille tulisi varmistaa, samoin palveluihin kohdennettavat tarpeelliset resurssit sekä tiedonsiirtyminen toimijoiden välillä.

Tuotiin esiin, että mm. taiteilijoiden, urheilijoiden, kausityöntekijöiden ja alustataloustyöntekijöiden ongelmia työttömyysturvassa tulisi ratkoa. Nykyinen sosiaaliturva tunnistaa palkansaajan ja yrittäjän asemassa tehdyn työn. Tulisiko esim. taitelijana työskentelevällä yrittäjällä olla erilaiset työttömyysturvan ehdot kuin muilla yrittäjillä? Mitä seurauksia tällaisilla erotteluilla olisi? Tulisiko myös pohtia, miten huomioidaan tilanne, jossa työtä tehdään samanaikaisesti sekä palkansaajan että yrittäjän asemassa. Työttömyysturvan joustavuutta tulisikin lisätä.

Tuotiin esiin, että kokoaikaisen opiskelun työttömyysturvalla tulisi olla mahdollista silloin, kun työn vastaanottamisen veloitteet ovat tiukkoja ja niitä noudatetaan. Osa-aikatyön ja kokoaikatyön tarkastelu on tarpeen, esim. omaishoitajien kohdalla.

Tuotiin esiin, että linjauksessa tulisi käsitellä kannustinloukkujen vähentämistä työttömyysturvassa, myös ansiosidonnaisen työttömyysturvan osalta (esim. porrastaminen, keston lyhentäminen, omavastuuajan pidentäminen). Katsottiin, että sosiaaliturvan rahoituksen turvaamiseksi työllisyyttä on kasvatettava.

Työmarkkinatuen katsottiin olevan kansainvälisesti tarkasteltuna erikoisuus ja sen tarkoitusta ja tavoitteita tulisi tarkastella ja arvioida, myös suhteessa peruspäivärahaan.

Puheenjohtaja totesi, että lyhyemmän aikavälin uudistusehdotuksia ja pidemmän aikavälin uudistamislinjauksia valmistellaan edelleen erikseen ja rinnakkain, kuten komitea on päättänyt. Puheenjohtaja katsoi, että loogisuuden näkökulmasta näiden välillä on tunnistettavissa tietty jännite. Valmistelussa edetään kuitenkin komitean sopiman etenemistavan mukaisesti.

TAUKO

5. Toimeentulotuki, ehdotukset linjauksiksi

Eveliina Pöyhönen esitteli puheenjohtajiston linjausesityksen toimeentulotuesta ja pitkäaikaisen toimeentulotukitarpeen vähentämisestä (liitteet 3 ja 6).

6. KESKUSTELU

Käytiin keskustelu esityksen pohjalta.

Tuotiin esiin, että pitkäaikaisesti toimeentulotukea tarvitsevat tulottomat eivät aina tarvitse paljon tai monialaisia palveluja (esim. osa nuorista, jotka eivät ole täyttäneet työttömyysturvan ehtoja).

Tuotiin esiin, että toimeentulotuen ja ensisijaisten etuuksien suhteessa on huomioitava kotitalouskohtaisuuden ja yksilökohtaisuuden suhde. Tulisi myös tarkastella asumistuen ja toimeentulotuen asumismenojen korvauksen yhdistämistä.

Toimeentulotuen katsottiin nykyisin olevan epäselvä järjestelmä (se on sekä tulotakuu että toimeentulotakuu). Tulisiko toimeentulotuessa tulevaisuudessa olla erikseen (Kelan) tulotakuu, johon ei yhdisty tapauskohtaista tarveharkintaa, ja (hyvinvointialueiden) toimeentulotakuu, johon sisältyisi rahaetuuksien ohella osto-osoituksia ja palveluja?

Tulisikin tarkastella erikseen toimeentulotukea ensisijaisia etuuksia täydentävänä tukena ja toimeentulotukea ensisijaisia etuuksia korvaavana tukena (tulottomat).

Tuotiin esiin, että ensisijaisilla etuuksilla ei voida kattaa kaikkia tilanteita, joissa tarvitaan toimeentulotukea pitkäaikaisesti (esim. lääkekustannukset).

7. Sosiaaliturvan monimutkaisuus, ehdotukset linjauksiksi

Jaana Rissanen ja Markku Heinäsenaho esittelivät puheenjohtajiston linjausesityksen koskien sosiaaliturvan monimutkaisuutta, sosiaaliturvalainsäädännön yhtenäistämistä sekä toimeenpanoa ja digitalisaatiota (liitteet 4 ja 6).

8. **KESKUSTELU**

Käytiin keskustelu esityksen pohjalta.

Keskustelussa tuotiin esiin tavoitteet yhteisistä tietojärjestelmistä, vertailukelpoisesta yhteisestä tiedosta ja yhteisistä johtamisjärjestelmistä. Sosiaaliturvajärjestelmän uudistamisessa tulisi olla kunnianhimoinen ja ajattelun tulisi olla asiakaslähtöistä.

Tuotiin esiin työttömyysturvan peruspäivärahan ja työmarkkinatuen maksatus neljän viikon jaksoissa, joka tuo ongelmia pitkäaikaisten työttömyysturva- ja toimeentulotukiasiakkaiden tilanteeseen, kun toimeentulotuki maksetaan kuukausittain. Tämän ongelman ratkaisemista toivottiin edelleen selvitettävän.

9. **Syksyn työsuunnitelma ja muut asiat**

Puheenjohtaja esitteli syksyn työsuunnitelman.

10. **Kokouksen päättäminen**

Puheenjohtaja kiitti osallistujia aktiivisesta keskustelusta, toivotti kaikille hyvää kesää ja päätti kokouksen.

Liitteet

Liite 1 Pöytäkirjan luonnos

Liite 2 Työttömyysturva Puheenjohtajiston linjausesitys

Liite 3 Toimeentulotuki Puheenjohtajiston linjausesitys

Liite 4 Sosiaaliturvan monimutkaisuus Puheenjohtajiston linjausesitys

Liite 5 Sosiaaliturvan tiedonhallinnan sääntely

Liite 6 Diaesitys